

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

בפני כב' השופט יואל עדן

המאשימה:

מדינת ישראל

נגד

הנאשם:

1. ריף הדולפינים באילת בע"מ
2. רוני זילבר
- נאשמים 1, 2 ע"י ב"כ עוה"ד דודן עמיר ואח'
3. עומר ארמוזה
4. יניב רוטו
5. הדס ציון
6. לירון פינצ'ובר
7. פיליפ פפר
8. בילי טרובסי
9. יונתן משה משיח
- נאשמים 3-9 ע"י ב"כ עוה"ד שרון טל

1
2

הכרעת דין

3

4 החלטתי לזכות את נאשמים 5 עד 9 מחמת הספק, ולהרשיע את נאשמים 1 עד 4 בעבירות
5 המיוחסות להם בכתב האישום.

6

7 1. כתב האישום המתוקן מייחס לנאשמים עבירות של פגיעה בערך טבע מוגן בניגוד לסעיפים
8 33(ג) ו-57(א) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח
9 – 1998 [להלן: "חוק גנים לאומיים"] ובניגוד לתקנה 3 (א) לתקנות גנים לאומיים, שמורות
10 טבע ואתרי הלאום [איסור פגיעה בערכי טבע מוגנים], התשמ"ד – 1983 [להלן: "תקנות
11 גנים לאומיים"].

12

13 על פי כתב האישום, הנאשמת 1 הינה חברה פרטית המפעילה פרויקט מסחרי תיירותי
14 שעניינו גידול דולפינים בשטח המכונה ריף הדולפינים [להלן גם: "הריף"], נאשם 2 הינו
15 מנהלה של נאשמת 1 ונאשמים 3 עד 9 הינם עובדיה של נאשמת 1.

16

17 כתב האישום כולל 3 אישומים בעבירות של פגיעה בערכי טבע מוגנים כתוצאה מעבודות
18 הצבת רשתות לצורך יצירת גדר חדשה למתחם הריף, הצבתן על גבי אלמוגים, ובנית
19 קונסטרוקציית ברזל על קרקעית הים אשר כוסתה ברשת ואליה חובר חלק מהרשת
20 הנוספת, ועקב הבניה והזזה של הקונסטרוקציה האמורה נגרמו נזקים למושבות אלמוגים
21 רבות, ונפגעו ערכי טבע מוגנים רבים אחרים.

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

- 1 שלושת האישומים, הגם שכל אחד מהם ענינו תאריכים שונים (הראשון 05.07.2007 ו-
- 2 13.7.2007, השני - 31.8.2007 ו- 1.8.2007 והשלישי - 2.8.2007 ו- 4.8.2007) עניינם
- 3 מסכת נמשכת הקשורה בהצבת הרשתות, קונסטרוקציות הקשורות בה, הקמתם והזנתם,
- 4 והנזקים אשר נגרמו כתוצאה מכך לערכי טבע מוגנים.
- 5 האישום הראשון מתייחס לנאשמים 1-4 והאישומים השני והשלישי לכל הנאשמים.
- 6 על פי האישום הראשון - ביום 5.7.2007 התקינו נאשמים 1-4 רשתות חדשות לצורך יצירת
- 7 גדר חדשה למתחם הריף. נאשמים 1-4 חיברו את הרשתות למזחים צפים אשר נבנו על ידם
- 8 ותלו את הרשתות מן המזחים עד לקרקעית הים, כאשר החלק העודף של הרשתות הונח על
- 9 קרקעית הים, באזור משופע באלמוגים. כתוצאה מכך גרמו הנאשמים 1-4 לשבירתם של כ
- 10 - 20 אלמוגים ולחניקתם.
- 11 ביום 13.7.2007, נראו הרשתות החדשות כשהן נעות במים וגורמות לשבירת עשרות
- 12 אלמוגים ועקירתם. נטען כי במקומות רבים נמצאו הרשתות כשהן כרוכות, מכסות וחונקות
- 13 אלמוגים רבים, ומונעות חדירת אור ומים אליהם, ובתאריך האמור נראה דג "חשמלן" נלכד
- 14 תחת אחת הרשתות הנ"ל.
- 15 על פי האישום השני - ביום 31.7.2007 וביום 1.8.2007 חיברו הנאשמים למזחים הצפים
- 16 רשתות נוספות, פרשו אותן על קרקעית הים וחיברו אותן האחת לשנייה, תוך יצירת רשת
- 17 אחת גדולה שהציבו על קרקעית הים על גבי אלמוגים. כתוצאה מכך, נתפסו אלמוגים רבים
- 18 ברשת, והסתבכו בה וכתוצאה מתנודות הרשת נשברו ונעקרו אלמוגים.
- 19 בנוסף, עפ"י האישום השני, בנו הנאשמים על קרקעית הים במרחק של עד 20 מטר מגדר
- 20 הרשת הישנה של מתחם הריף מנהרה מקונסטרוקציות ברזל בצורת קשת שאורכה כ- 200
- 21 מטר, רוחבה כ- 2 מטר וגובהה כ- 50-70 ס"מ, כיסוה ברשת צפופה וחיברו אליה חלק
- 22 מהרשת הנוספת.
- 23 המנהרה נבנתה באזור משופע באלמוגים ואף הונחה בחלקה על אלמוגים וכתוצאה מכך
- 24 ומתנודות המנהרה והרשת הנוספת במים נשברו ונפגעו מאות מושבות של אלמוגים, חלק
- 25 מהאלמוגים אף נעקרו ממקומם ובנוסף נלכדו במנהרה מאות בלטי אלמוגים.
- 26 נטען כי העבודות בוצעו בהזמנתם ומטעמם של הנאשמים 1 ו- 2, נאשם 2 אף נתן את
- 27 ההוראות וההנחיות לביצוע העבודות, נאשם 3 היה אחראי על ביצוע העבודות וההנחיות
- 28 לביצוען ונאשמים 4-9 שהיו עובדיה של הנאשמת 1 ביצעו את העבודות האמורות.

בית-משפט השלום אילת

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

24 באוקטובר 2012

1 עוד על פי האישום השני – הנאשמים ביצעו את מעשיהם כאמור, על אף שפקחי המאשימה
2 דרשו מהנאשמים 1 ו – 2 ביום 5.7.2007 ו – 13.7.2007 לחדול מביצוע העבודות על מנת
3 למנוע פגיעה נוספת בערכי טבע מוגנים.

4 על פי האישום השלישי - ביום 2.8.2007 או בסמוך לכך, הזיזו הנאשמים את המנהרה שבנו
5 וכתוצאה מכך גרמו נזק נוסף לעשרות מושבות של אלמוגים. בנוסף העתיקו הנאשמים את
6 החצי הדרומי של גדר הרשת הישנה של מתחם הריף והצמידו אותו אל הרשת הנוספת תוך
7 שהם מרחיבים את שיטחו של מתחם הריף, וכתוצאה מכך נפגעו חלק מהאלמוגים
8 שהתקיימו עד אז על גדר הרשת הישנה.

9 עוד על פי האישום השלישי - ביום 4.8.2007 נגררה הרשת הנוספת מערבה עקב זרמי המים
10 והגלים תוך שהיא גוררת עימה את המנהרה שהיתה מחוברת אליה ועוקרת אותה ממקומה,
11 המנהרה נגררה על פני שטח של כ – 400 מ"ר והתפרקה. כתוצאה מכך נשברו ונעקרו
12 ממקומם מאות אלמוגים, וחלקם אף רוסקו ובנוסף נפגעו שושנות ים, סבוגים, קיפודי ים
13 ודגים רבים שנכלאו ברשת שהיתה מונחת על האלמוגים.

14 נטען כי העבודות באישומים השני והשלישי בוצעו בהזמנתם ומטעמם של הנאשמים 1 ו –
15 2, נאשם 2 אף נתן את ההוראות וההנחיות לביצוע העבודות, נאשם 3 היה אחראי על ביצוע
16 העבודות וההנחיות לביצוען ונאשמים 4-9 שהיו עובדיה של הנאשמת 1 ביצעו את העבודות
17 האמורות, וכי הנאשמים ביצעו את מעשיהם כאמור, על אף שפקחי המאשימה דרשו
18 מהנאשמים 1 ו – 2 ביום 5.7.2007 ו – 13.7.2007 (ובאישום השלישי גם ביום 1.8.2007)
19 לחדול מביצוע העבודות על מנת למנוע פגיעה נוספת בערכי טבע מוגנים.

20
21 2. סעיף 33 (ג) לחוק גנים לאומיים קובע:

22 "לא יפגע אדם בערך טבע מוגן, אלא בהיתר כללי או מיוחד מאת המנהל".

23 סעיף 57 (א) לחוק גנים לאומיים קובע:

24 "העובר על הוראה מהוראות סעיפים 25, 33(ג) או (ד), 40 או 52(ב), או העובר על
25 הוראות סעיף 30(ד) וגורם בפגיעתו נזק חמור או בלתי הפיך, דינו – מאסר שלוש
26 שנים".

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

- 1 תקנה 3 (א) לתקנות גנים לאומיים קובעת:
- 2 "לא יפגע אדם בערך טבע מוגן, אלא לפי היתר מאת המנהל".
- 3 בתשובתם לכתב האישום כפרו הנאשמים 1 ו-2 במיוחס להם.
- 4 ביחס לאישום הראשון – כפרו נאשמים 1 ו-2 בתיאור חיבור הרשתות, בתיאור הבנייה
5 החדשה ובזק לערכי טבע מוגנים. לטענתם, הפעולות שבוצעו נעשו על מנת להגן על ערכי
6 טבע מוגנים. נטען כי הייתה במקום רשת ישנה עליה נצברו ערכי טבע מוגנים – אלמוגים,
7 ספוגים ומושבות דגים- שעמדה לקרוס ותכלית הפעולה שבוצעה היא תמיכת הרשת
8 הישנה הפגומה ברשת חדשה.
- 9 לטענתם מטבע מיקומן בים וכתוצאה מהרוחות והזרמים, כל הרשתות נעות כל הזמן.
- 10 הנאשמים 1 ו-2 טוענים כי כל הפעולות שנעשו נעשו ביעוץ הנדסאי היצוני ועל פי ידע
11 שנצבר אצלם במשך עשרות שנים.
- 12 ביחס לאישום השני - נאשמים 1 ו-2 כופרים בתיאור הטכני ובתאריכים וחוזרים על
13 טענותיהם בעניין תנועות הרשתות בשל מיקומן. נאשמים 1 ו-2 כופרים בבניית מנהרה.
14 לדבריהם, הרשת הישנה נתמכה במצופים חדשים וחבורה לה רשת תקינה כדי למנוע
15 קריסת הרשת הישנה.
- 16 נאשמים 1 ו-2 טוענים כי העבודות בוצעו בידיעת רשות הטבע והגנים, וכל האינפורמציה
17 לגבי מה אמור להיעשות ואיך נעשה בתיאום ובידיעת רשות הטבע והגנים.
- 18 נטען כי לא רק שלא פגעו באלמוגים אלא "רק עזרנו לאלמוגים". לא הוכחש היותם של
19 האלמוגים דוג ה"חשמלן" ערכי טבע מוגנים.
- 20 הנאשמים כפרו בכך שלא היה היתר. בהמשך ובסיכומים נטען לקיומו של היתר.
- 21 ביחס לאישום השלישי - נאשמים 1 ו-2 כופרים בכך שנגררה רשת, כופרים שנשברו
22 מאות אלמוגים וכופרים בכך שביצעו משהו בניגוד להוראות.
- 23
- 24 גם הנאשמים 3-9 כפרו בתשובתם לכתב האישום במיוחס להם.

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 ביחס לאישום הראשון - בנוסף להצטרפות לטענות ב"כ הנאשמים 1 ו- 2, הוכחש כי
2 נאשם 3 היה אחראי לביצוע העבודה ונטען כי ביצע משימות ספציפיות בלבד. נטען כי
3 נאשם 4 לא היה שותף לתכנון העבודות, לא התקין את הרשתות ועסק בעבודות ספציפיות,
4 כל יום במשהו נקודתי.

5 ביחס לאישום השני - כופרים בעבודות התכנון וטוענים כי עסקו בעבודות ספציפיות
6 בהנחיית המעבידה ומנהלה.

7 מעבר לכך, נאשמים 3 עד 9 מודים בכך כי אלמוגים הינם ערכי טבע מוגנים.

8 ביחס לאישום השלישי - נאשמים 3 עד 9 כופרים בתיאור העבודות וחוזרים על הטענה
9 לפיה כל אחד מהנאשמים עסק בעבודות ספציפיות.

10 מטעם המאשימה העידו מר נועם משי - פקח מפרץ אילת וממונה אכיפת חוק במחוז אילת .5
11 של רשות הטבע והגנים [עת/1]; מר גיא אילון - מנהל מחוז אילת ברשות הטבע והגנים
12 בזמן הרלוונטי [עת/2]; מר אלי גבאי - ראש תחום מודיעין ארצי בחטיבת אכיפה במועד
13 הרלבנטי לכתב האישום [עת/3]; ד"ר דוד זכאי אשר היה ביולוג מפרץ אילת ברשות הטבע
14 והגנים בזמן הרלוונטי ואשר הגיש תווית דעת - ת/41, ת/43, ת/45 [עת/4]; מר אבי גדליה -
15 מנהל שמורת האלמוגים [עת/5]; מר ואדים סבצ'נקו - צלם תת ימי אשר צילם תמונות
16 ת/10 עד ת/12 [עת/6]; ואריאל פרידמן - מפקח התחנה למניעת זיהום ים במשרד להגנת
17 הסביבה [עת/7].

18 מטעם המאשימה הוגשו 53 מוצגים הכוללים דיסקי תמונות [ת/1, ת/10, ת/44, ת/47];
19 גיליונות תמונות [ת/2, ת/6, ת/11, ת/12, ת/42, ת/46, ת/48, ת/51, ת/53]; סיכומי פגישות
20 [ת/3, ת/4, ת/24, ת/26]; דו"חות פעולה [ת/5, ת/7, ת/25, ת/40, ת/49]; מזכרים שערך מר
21 נועם משי [ת/8, ת/23, ת/31]; הודעות הנאשמים תחת אזהרה [נאשם 2 - ת/17 ו- ת/18,
22 נאשם 3 - ת/9 ו- ת/13, נאשם 4 - ת/19, נאשמת 5 - ת/14, נאשם 6 - ת/15, נאשם 7 -
23 ת/16, נאשמת 8 - ת/22, נאשם 9 - ת/21]; מכתב ממר נועם משי לעו"ד אהרון בעניין
24 גביית עדותו של נאשם 9 [ת/20]; התכתבות בין נאשמת 1 למאשימה [ת/27, ת/28, ת/29,
25 ת/30, ת/32, ת/33, ת/34, ת/35, ת/37, ת/38]; הסכם מיום 11.8.2007 בין המאשימה
26 לנאשמת 1 [ת/36]; מזכר מאת מר גיא אילון מיום 1.7.2008 [ת/39]; חוות דעת מומחה של
27 ד"ר דוד זכאי [ת/41, ת/43, ת/45]; מזכרים פנימיים שערך מר אריאל פרידמן [ת/50,
28 ת/52];

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 מטעם הנאשמים העידו הם עצמם (2-9); מר יצחק שכטרמן, מהנדס אוניות [עה/2]; ד"ר
 2 נדב ששר, ביולוג ימי אשר ערך חוות דעת [29/נ]; ד"ר שימריט פינקל, חוקרת
 3 אקולוגית בעלת חברה ליעוץ אקולוגי [עה/4]; מר ניר אבני, מנכ"ל הנאשמת 1 [עה/5]; גב'
 4 מיה זילבר, אחראית על הדולפינים בריף עה/6.

5 מטעם ההגנה הוגשו 43 מוצגים הכוללים הודעה תחת אוהרה של מר אשר גל [נ/1]; מזכר
 6 שערך מר נועם משי [נ/2]; תמונות [נ/3, נ/8 עד נ/10, נ/14, נ/30 - נ/37]; פסק דין מיום
 7 31.1.2010 בע"פ 5634/08 (מחוזי ב"ש) [נ/4]; סיכומי פגישות [נ/5, נ/7, נ/15, נ/25, נ/27,
 8 נ/39]; התכתבות בין המאשימה לנאשמת 1 [נ/6, נ/16 עד נ/22, נ/38, נ/40, נ/41, נ/42,
 9 נ/43]; היתר החזקת דולפינים ונספח להיתר [נ/11]; מכתב ד"ר דוד זכאי למאשימה מיום
 10 28.8.2007 [נ/12]; מסמך מטעם המאשימה משנת 2002 בעניין עדכון נתוני הניטור במפרץ
 11 אילת [נ/13]; צו הפסקה מנהלי של הועדה המחוזית לתכנון ובניה מיום 2.8.2007 [נ/23];
 12 מכתב המאשימה לעיתונות מקומית מיום 8.2.2001 [נ/24]; מסמך מטעם המאשימה מיום
 13 12.7.2005 [נ/26]; מכתב המהנדס הימי לנאשמת 1 מיום 14.8.2007 [נ/28]; חוות דעת ד"ר
 14 נדב ששר [נ/29].

15 לאחר שבחנתי את העדויות והמוצגים ושקלתי את טענות הצדדים, באתי למסקנה כי
 16 המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה ביחס לנאשמים 1-4, הוכח בפניי מעל לספק סביר
 17 המיוחס להם בכתב האישום בשלושת האישומים, ולפיכך יש להרשיעם בעבירות
 18 המיוחסות להם.

19 ביחס לנאשמים 5-9, הגם שעולה כי נטלו חלק בביצוע העבודות, מצאתי קיומו של ספק
 20 סביר בשאלה אחת והיא שאלת מודעותם להיעדר היתר לעבודות המבוצעות, ובנוסף אין
 21 בפני ראיות להתייחסות ספציפית ומדויקת לחלקו של כל אחד והמעשים שביצע, לפיכך
 22 יש לזכותם מחמת הספק.

23 לא מצאתי ממש בטענת הנאשמים בדבר קיומו של היתר. היתר כאמור לא היה לא
 24 במפורש ולא במשתמע.

25 לא רק שלא היה כל היתר, אלא ששוכנעתי מהראיות שבפני כי אכן ניתנה הוראה
 26 מפורשת לחדול מביצוע כל עבודה. הוראה שניתנה מפורשות לנאשם 2 וידעו עליה
 27 הנאשמים 3 ו-4, ולא היה בה כדי להביאם לחדול ממעשיהם שהביאו לפגיעה נרחבת
 28 בערכי טבע מוגנים. התמונה אשר עולה מהראיות הינה כי הנאשמים 1-4 פעלו בניגוד
 29 להוראה המפורשת באופן שיש בו כדי ליצור את הרושם כי ביקשו לקבוע עובדות בשטח.

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

- 1 ההיתר אשר קיים לנאשמת 1 להחזיק דולפינים (נ/11), ואשר במסגרת נספחו מטיל עליה,
2 בין היתר, לדאוג לתחזוקת הגדרות והמתקנים במים, אין משמעותו היתר לביצוע פעולות
3 שמשמעותן פגיעה בערכי טבע מוגנים.
- 4 מצאתי כי יש לדחות את טענות הנאשמים ביחס לאכיפה סלקטיבית כמו גם ביחס
5 למחדלי חקירה.
- 6 כן אני מוצא כי יש לדחות את טענת הנאשמים כי צו הפסקת העבודות היה זה אשר הביא
7 לפגיעה. הפגיעה החלה עוד בטרם ניתן הצו, לא הוכח כי דווקא הפסקת העבודות באותה
8 נקודה גרמה לנזק, ויתירה מכך, גם אם היה הדבר מוכח, הרי שצו כאמור אמור להיות
9 בצפייתם של הנאשמים, משבחרו הנאשמים לבצע עבודותיהם לא רק ללא היתר אלא גם
10 בניגוד לאיסור מפורש, הרי שתוצאת פעולותיהם היא באחריותם בלבד, והוצאת צו הינה
11 אך תוצאה מסתברת.
- 12 שוכנעתי מהראיות שבפני שהפגיעה לה גרמו הנאשמים 1-4 הינה פגיעה בהיקף גדול
13 ומשמעותי, שעיקרה באלמוגים וכוללת גם ערכי טבע מוגנים אחרים.
- 14 את עדות הנאשם 2 ועדת ההגנה מס' 6 הגב' זילבר אני מוצא כעדויות מגמתיות, ואזכור
15 אירועים שאינם רלוונטיים מעיד על מגמתיות זו.
- 16 היעדר היתר – 7.
- 17 הנאשמים טוענים בתוקף לקיומו של היתר לביצוע עבודותיהם.
- 18 את טענת קיומו של ההיתר הנטען מבקשים הנאשמים לבסס על ההיתר של הנאשמת 1
19 להחזיק דולפינים, אשר בנספח לו (עמ' 1) נכתב:
- 20 "בעל ההיתר אחראי לתחזוקת הגדרות והמתקנים במים
21 כך שהדולפינים לא יוכלו לצאת משטח אתר החזקתם
22 ותימנע פגיעה של דולפינים ממתקני האתר".
- 23 היתר לתחזוקת הרשת אין משמעותו היתר לפגיעה בערכי טבע מוגנים.
- 24 היתר לתחזוקה האמורה אין משמעותה היתר להקמת קונסטרוקציית מתכת והוספת
25 רשת חדשה אשר פוגעים בערכי טבע מוגנים.

בית-משפט השלום אילת

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

24 באוקטובר 2012

1 המחוקק צפה מצבים בהם יש להתיר פגיעה בערכי טבע מוגנים, לפיכך לצד איסור
2 הפגיעה הוסיף כי אין לפגוע בערך טבע מוגן אלא בהיתר כללי או מיוחד מאת המנהל.

3 ההיתר לתחזוקת הרשת ודאי שאינו יכול להיחשב להיתר כאמור.

4 קיומו של איסור עוד בתאריך 05.07.2007 והפגיעות בערכי טבע מוגנים נשוא האישום
5 הראשון -

6 לא רק שלא היה היתר - הוטל איסור מפורש להמשיך בביצוע עבודות, עוד בתחילה
7 כשהתברר שהתחל בביצוען.

8 הדבר עולה לא רק מעדות מר נועם משי, הפקה שאסר על המשך העבודות, אלא גם
9 מהודעותיהם של הנאשמים 1-3-4.

10 מר משי מעיד כי בתחילת חודש יולי 2007 קיבל דיווח ממפקח אגף ים וחופים בתחנה
11 למניעת זיהום ים באילת [פרו' עמ' 2, ש' 26].

12 בסמוך למועד קבלת הדיווח צלל במקום וכך העיד על שראה בצלילה:

13 " הבחנתי שנבנו מזחים מעץ נוספים וחוברו אחד כהמשך
14 של השני בהיקף של מסביב לגדר ריף הדולפינים, הגדר
15 הימית - הרשת, במרחק של מספר מטרים לכיוון הים
16 מהרשת.... צללתי וראיתי שבחוליה הראשונה של המזח
17 הצף שמחוברת את החוף מצד צפון של הריף, במרחק כ-
18 10 מ' מצפון לרשת הקיימת, מתחת למזח, פרושה וקשורה
19 כלפי הקרקעית רשת חדשה...הבחנתי שבמקומות רבים
20 הרשת היתה על אלמוגים, כיסתה אלמוגים תפוסה
21 באלמוגים, ראיתי חלק אלמוגים שבורים כתוצאה
22 מהפגיעה של הרשת, אלמוגים הפוכים או נעקרו מהמקום.
23 זיהיתי הרבה מאוד פגיעות באלמוגים וערכי טבע מוגנים

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 כתוצאה מהרשת החדשה. צילמתי את הממצאים
2 שלי...אלה תמונות שצילמתי בתאריך 5.7.2007 במהלך
3 אותה צלילה"

4 [פרו' עמ' 3, ש' 1-12]

5 דיסק התמונות הוגש – ת/1.

6 מר משי מעיד כי בשיחה בע"פ עם הנאשם 2 הוא הורה לו לעצור כל עבודה וכל המשך
7 לבניית הרשת.

8 "אמרתי לו שני דברים. ראשית, שבניה כזו מחייבת
9 היתרים בחוק ואי אפשר לבנות ללא התייעצות ובקשת
10 אישורים גם מאיתנו וגם על פי כל דין וכן אמרתי לו שעקב
11 כך שזוהתה פגיעה באלמוגים וחשש לפגיעה נוספת, אני
12 מורה לו לעצור כל עבודה, כל המשך לעבודה לבניית
13 הרשת... השיחה היתה ביום 5.8.2007. הדברים נאמרו
14 בעל פה ולא נמסר מסמך באותו מעמד."

15 פרו' עמ' 4 שו' 14-18.

16 הנאשם 3 בהודעתו מיום 2.8.2007, עמ' 2 שו' 59-60, אומר כדלקמן :

17 "במשך יותר משבועיים עבדנו רק על המזח. רוני היה
18 בקשר אתכם וכאשר הוא הורה לנו להמשיך הנחתי שזה
19 נעשה בתאום אתכם אך אני זוכר שאמרת באותו יום
20 שאסור להמשיך לעבוד עד שילובנו הדברים עם גיא
21 אילון".

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 בכך משנה הנאשם 3 את גירסתו שניתנה באותה חקירה קודם לכן לפיה אמר (ש' 9-8) :

2 "לא ידוע לי שאתה עצרת את העבודות או שהיתה איזה
3 שהיא הוראה להפסיק".

4 מכאן שהנאשם 3 לא רק ששמע מפי הפקח מר נועם משי עצמו על האיסור להמשיך
5 בעבודות, אלא שהוא מעיד שהנאשם 2 הורה לו לאחר שבועיים להמשיך בעבודות.

6 בש' 41-37 אומר הנאשם 3 בהודעתו :

7 "עד אתמול חשבתי שאתם, רוני זילבר ורשות הטבע
8 והגנים, עובדים בתיאום. אתמול הבנתי שזה לא כך.
9 לאורך כל התקופה מאז שפגשתי אותך ב - 5.7.2007 אני
10 הייתי בהרגשה ובידיעה שכל העבודות נעשות בתאום עם
11 רשות הטבע והגנים".

12 אין כל הסבר למקור הנטען להרגשה או לידיעה האמורים ואינני נותן אמון בגרסא זו.
13 הנאשם 3 מאשר העמדת קונסטרוקציית ברזל על אלמוג :

14 "זה נראה יושב על האלמוג. זה נעשה מחוסר תשומת לב
15 וברצוני להוסיף שהאלמוג נראה מת" (ש' 58-57 להודעתו)

16 הנאשם 3 טוען שלא עסק בבניה בתוך המים אלא מחוץ להם (ש' 1) וצילם את הקרקעית
17 ותואי השטח במסלול שהורשת אמורה היתה להיות (ש' 18-17), הוא מאשר שהנאשם 2
18 תכנן את הקונסטרוקציה (ש' 29).

19 לפחות מרגע שקיבל הנחיה מפורשת מפקח שהודיע לו על הפגיעה בערכי טבע מוגנים ועל
20 איסור להמשיך בעבודות, הרי שהנאשם 3 ידע על היעדר היתר. לא די בהרגשה נטענת
21 ובידיעה שאין לה מקור מוסבר לסתור את ידיעתו בדבר היעדר היתר.

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 בחקירתו הראשית מתאר נאשם 4 את תפקידו כ"עבודה שוטפת של אחזקה
2 ימית" ואת עבודתו בחודשים מאי עד אוגוסט 2007 במילים אלו:

3 "שיקום או בנייה של מערך חדש שאמור לתת מענה ראוי
4 לכל הבעיות שהוצגו כאן לפני כן, כמו בריחת דולפינים או
5 קריסת המערכת הישנה." [פרו' עמ' 54 ש' 11-10]

6 ביחס לאחראי על העבודות הוא נשאל ומשיב:

7 "ש. מי היה אחראי על העבודות?

8 ת. רוני.

9 ש. במה התבטאה האחריות שלו?

10 ת. בהנחיה.

11 ש. מי תכנן את הרשת?

12 ת. רוני."

13 [פרו' עמ' 54 ש' 12-17]

14 גם הנאשם 4 ידע על האיסור שאסר הפקח נועם משי על המשך העבודות. בהודעתו (ת/19)
15 ש' 60-57 הוא אומר :

16 "אני זוכר שהיה מקרה שעומר ורוני אמרו לי שכרגע
17 אסור לעבוד ובאמת הפסקנו את העבודה. אני לא ממש
18 זוכר, זה די מעורפל, אבל אני זוכר שהזכירו את רשות
19 שמורות הטבע. לאחר זמן שאיני זוכר כמה קיבלתי
20 הנחיה להמשיך בעבודה."

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 הנה כי כן לא רק שנאשם 4 ידע על האיסור להמשיך בעבודה, הוא אומר שהדבר נאמר לו
2 על ידי נאשמים 2 ו- 3.

3 אשר לטענה להיעדר ראיה לעבודות שביצע הנאשם 4 ביחס לתאריך 5.7.2007 – נאשם זה
4 מאשר שהפסיק את העבודות עם ההודעה של מר משי, מכאן שדאי שעבד קודם לכן.

5 אם לא די בכך הרי שבהודעתו (ת/19) נשאל הנאשם 4 ביחס לתמונות שצולמו ב 5.7.2007
6 והוא מתאר בשורות 58-35 כי עכשיו כשמר משי מראה לו את התמונות הוא נזכר שהתחיל
7 להוריד את הרשתות מהמזח, ניסו לתפוס את הרשתות אל הקרקעית, הוא ירד לסריקות
8 לוודא שאין שום פגיעה ואז אומר:

9 "נפגעו קצת אלמוגים אני לא זוכר כמה אבל אולי
10 אחרים, אולי ארבעה אלמוגים... יכול להיות שנפגעו
11 עוד כמה אבל עשיתי ועשינו כל משיכולנו על מנת
12 שלא לפגוע".

13 מובן שדברים אלו והיזכרות הנאשם בעקבות תמונות שצולמו ב – 5.7.2007 עניינם פעולות
14 ועבודות שביצע עובר לצילומים.

15 הנאשם 4 אף אומר שזיהה בעיה של סיכון אלמוגים וכי אמר לנאשם 2 כי אלמוגים עלולים
16 להיפגע מעצם הנחת הרשת (ש' 20-22).

17 בהמשך מתאר כיצד הנאשם 2 אמר לו לקפל את הרשת כלפי מעלה ולקשור, וכאשר נשאל
18 מתי ביצע זאת אמר "לפני שהודעתם על הפסקת העבודה אבל אני לא ממש
19 זוכר" (ש' 30-31).

20 הוא ממשיך ומאשר פגיעה באלמוגים גם כאלו שגדלו על הקרקעית מחוץ למתחם הריף
21 מחוץ לגדר הישנה – "נפגעו קצת אלמוגים, אחדים" (ש' 38).

22 בהמשך נשאל שוב לגבי תמונות שצולמו ב – 5.7.2007 ונאמר לו שהרשת שהתקין שוכבת
23 על האלמוגים והשיב שעשה הרבה סריקות וטיפל במה שראה (ש' 49-54).

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 תשובה אחרונה זו מסירה כל ספק ביחס לכך שהנאשם 4 ביצע את העבודות לפני
2 5.7.2007.

3 אין כל אינדיקציה לכך שהנאשם 4 שאל בשלב כלשהו בהמשך לאחר שנאמר לו להמשיך
4 לעבוד, אם קיים כלל היתר. מכאן שגם לגבי ברור שאין הוא יכול לטעון כי לא ידע שאין
5 היתר. לא רק שידע על איסור אלא שהוא היה מודע לפגיעה בערכי טבע – והוא אומר זאת
6 בשורות 54-55 להודעתו :

7 "כן, הייתי מודע לפגיעה אבל אני יודע שעבודה תת
8 ימית היא אגרסיבית במידת מה".

9 אין מחלוקת כי הנאשם 2 הוא מנהלה של הנאשמת 1 וכי הוא שהנחה את העובדים, היה
10 אחראי על הפרויקט והיה בקשר עם רשות הטבע והגנים. ודאי שהנאשם 2 ידע כי אין כל
11 היתר, אין כל אסמכתא לכל היתר, ואם היה כזה הרי שהוא כמנהלה של הנאשמת 1 היה
12 אמור לקבלו.

13 הנאשם 2 ידע מפורשות על איסור להוציא כל עבודה, הדבר עלה מפורשות מהעובדות
14 דלעיל.

15 בנסיבות בהן עולה מהעדויות דלעיל כי הנאשם 2 נתן הנחיה להמשיך בעבודה למרות
16 האיסור, הרי שפעל הוא בניגוד מוחלט להוראות פקח הרשות.

17 מהתמונות אשר צולמו ב – 5.7.2007 ניתן לראות בבירור כי הרשת מונחת על אלמוגים
18 באופן הפוגע בהם.

19 אם לא די באמור לעיל, הרי שבתאריך 13.7.2007 התקיימה ישיבה בהשתתפות הנאשם 2,
20 מר נדב ששר, מר גיא אילון (שהיה מנהל מחוז אילת), מר דוד זכאי ומר נועם משי,
21 לאחריה בוצעה צלילה שלאחריה ניתן דוח של מר דוד זכאי מלווה בתמונות. בסיום ת/4
22 שנערך על ידי נועם משי נכתב:

23 "לאחר הצלילה נערכה שיחת סיכום קצרה בין גיא
24 לנדב ששר וכיון שרוני זילבר לא היה נוכח במקום
25 ביקש גיא מנדב להעביר לרוני את המסר הבא : מן

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ד"ר הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 הנראה במים קיימת פגיעה בערכי טבע מוגנים וקיים
2 חשש שתיגרם פגיעה גדולה עוד יותר אם תבוצע
3 העבודה באותה מתכונת. לאור זאת אין לחדש את
4 העבודה בשום אופן. על רוני זילבר להגיש תכנית
5 מסודרת הנותנת פתרונות לכל הבעיות והאיזמים אשר
6 הועלו בשיחה ורק אחרי שהתכנית תיבדק נוכל לתת
7 תשובה לגבי אפשרות חידוש העבודה אם בכלל, ואם
8 כן, על פי אילו תנאים".

9 לאור דברים אלו אין אלא לתמוה על דבקות הנאשמים בטענת קיומו של היתר.

10 לא רק שלא היה היתר אלא שהיה איסור מפורש אשר בניגוד לו המשיכו הנאשמים
11 בעבודות, תוך שכאמור לעיל הנאשם 2 מורה לנאשמים 3 ו 4 להמשיך בעבודות, ואלו
12 ממשיכים בלא שראו, קיבלו או נאמר להם שיש היתר.

13 ד"ר דוד זכאי ערך חוות דעת לאחר הצלילה ב - 13.7.2007 (ת/41) וצילם תמונות (ת/42)
14 ראה גם עדותו בעמ' 42 שו' 4-8.

15 על פי חוות הדעת :

16 "הבחנתי בנזק לאלמוגים אשר נגרם מעבודות התקנת
17 הרשת על הקרקעית ומתוזות אחת השרשראות
18 המעגנות אותה. הרשתות גרמו לשבר רב של אלמוגים,
19 עקירתם מהמצע עליהם גדלו ובמקומות שלא אובחן
20 שבר הרשתות כיסו את האלמוגים והפריעו לשטף אור
21 וזרמי ים החשובים לקיומם. במהלך הצלילה הבחנתי
22 בדגים לכודים ברשתות, דג חשמלן ומיני דגים אחרים.
23 החשמלן הינו דג מוגן בחוק".

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

מנהל מחוז אילת אותה עת ברשות הטבע והגנים מעיד:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

"בקיץ 2007 ריף הדולפינים באופן חד צדדי ללא תיאום עם רשות הטבע והגנים וללא שיח איתנו הכניס באופן לא מתואם רשתות חדשות ומזחים צפים שהחזיקו את הרשתות לתוך הים. הדבר נעשה ללא תכנון מוקדם שהוגש לנו. ככל שאני יודע, גם ללא תכנון הנדסי מוקדם שמביא בחשבון את הזרמים בים ואת הפעילות הקורית בים בעת סערות. ההכנסה הזאת לוותה בגרימת נזקים קשים לאלמוגים שנמצאו בקרקעית הים ובנוסף הכניסה שטח שהיה עד כה פתוח לבעלי חיים ימיים בים הפתוח לחזקתו של ריף הדולפינים, קרי הגדלת השטח של הריף למרות פעולות של תיעוד, שיח, ישיבות משותפות, צלילות משותפות, דיבורים וחתימה על הסכם משותף, ריף הדולפינים לקח לו תקופה ארוכה מאוד שנמדדת בחודשים רבים להשיב את החלק שנוגע בקרקעית לאותו תוואי שהיה התוואי הישן של הגדר הקודמת. ככל שאני יודע באותה תקופה, החלק התחתון של הגדר הושב לאותו

מצב." [פרו' עמ' 34, ש' 16-25]

20 ביחס לעדותו של מר נועם משי – עדותו היתה אמינה, ואני נותן בה אמון. עדותו ביחס
21 למרכיבים מרכזיים בה מגובה בצילומים, במזכרים ולענין הדברים שנאמרו בע"פ ביום
22 5.7.2012, גם בעדויותיהם של הנאשמים 3 ו-4.

23 בחלק מהעדויות בפרשת ההגנה ניכר היה הרצון להעלות טענות אשר יכול ויהיה בהן
24 לפגוע באמינותו או במניעיו. ראה לענין זה עדותה של גב' מיה זילבר, אשר פרק לא קטן

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפיניים באילת בע"מ ואח'

- 1 במסגרתה הוקדש לאופן ביקורו של מר משי ואופן כניסתו למקום. הדברים מעידים על
2 מגמתיות והתייחסות אל הפקח באופן אישי במקום לעובדות המוצגות על ידו.
- 3 לא מצאתי ממש בשלל הטענות שהובאו כנגד מר נועם משי ולא היה בהן כמו גם לא
4 בתשובותיו בחקירה הנגדית, כדי לפגוע במהימנותו.
- 5 מכל האמור המסקנה הברורה הינה כי המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה והוכח בפני
6 מעל לספק סביר המיוחס לנאשמים 1-4 באישום הראשון.
- 7 ביחס לשאר האישומים – הרי שהאמור לעיל ביחס להיעדר היתר וקיומו של איסור, תקף
8 וישים ביחס לנאשמים 1-4.
- 9 חלקם ופעולותיהם של שלושת הנאשמים בביצוע העבודות בשלושת האישומים הינו
10 מהותי ומרכזי.
- 11 הנאשם 2 כמי שהוא מנהלה של הנאשמת 1, היה אחראי על הפרויקט והינחה את
12 העובדים.
- 13 הנאשמים 3 ו 4 נטלו חלק בביצוע העבודות. הנאשם 4 פונה בתאריך 2.8.2012 לטיפול,
14 אולם חלקו בביצוע העבודות והפרויקט כולו עד אז מביא למסקנה כי הוא אחד הגורמים
15 לנזק לערכי טבע כאמור.
- 16 הנאשמים 3 ו 4 לא רק שלא היה להם מקום להניח קיומו של היתר אלא שידעו על
17 איסור להמשיך בעבודות ומכאן שהיו מודעים להיעדר היתר.

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

10. ביחס לאישום השני שענינו 31.7.2007 ו- 1.8.2007 -

1

2

מר נועם משי מעיד כדלקמן :

3

"...ביום 31.07.2007 בשעות אחה"צ, הפקח גבאי התלווה

4

אלי לעבודות בעלילה חופשית, יצאנו עם סירת הרשות,

5

עבדנו ליד בסיס חיל הים ובדרכנו חזרה דרומה למעגן,

6

עברתי עם הסירה ליד ריף הדולפינים. כמנהגי, עברתי קרוב

7

כדי לראות ולפקח. זה היה סמוך לשעה 16:30. גיליתי

8

להפתעתי שכל הרשתות שקודם לכן היו על המזחים

9

הצפים, אינם, נעלמו ועלה בי חשד שהם הורדו אל המים.

10

התקרבותי עם הסירה עד המזח הצף וביקשתי מגבאי שירד

11

למים עם מסיכה, שנורקל וסנפירים כדי שיסתכל וידווח לי

12

מה הוא רואה. אציין שעצרתי עם הסירה בערך במרכז

13

הצלע המזרחית של המתחם הימי. בערך באמצע שלו.

14

...

15

ת. תוך כדי הגדלת המתחם של ריף הדולפינים. גבאי נכנס

16

למים וצלל למטה, לעומק....

17

...

18

עלה בי חשד שנמשכו העבודות ובוצעה עבודה בניגוד

19

לאיסור שאסרנו על ריף הדולפינים, דיווחתי על כך למנהל

20

המחוז ולמחרת בבוקר, בתאריך 01.08.2007, ביצעתי

21

צלילה במקום, מצויד במצלמה במארז תת ימי בחברת

22

הפקח גדליה מנהל שמורת האלמוגים כדי לראות מה נעשה

23

במקום. כאשר הגעתי לקרקעית באזור האמור של החלק

24

המזרחי של המתחם החדש, ראיתי שכל הרשת החדשה

25

פרושה מהמזח הצף אליו היא קשורה כלפי מטה אל

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

- 1 הקרקעית, גיליתי על הקרקעית מבנים חדשים עשויים
2 מברזל בניין בצורת קשתות ומוטות אורך המחברים את
3 הקשתות, כך שיצרו מעין מנהרה מקונסטרוקציית ברזל
4 שמונחת על קרקעית הים. כל מקטע כזה אורכו בין 4-6 מ'.
5 ש. לאיזה כיוון פנו המנהרות?
6 ת. המנהרות היו מונחות כאחת המשך של שניה ברצף של קו.
7 מתחת למזח הצף בקו אחד, במקביל לקו של המזח
8 ובמקביל לקו של הרשת התלויה, החדשה.
9 ש. היכן היו המנהרות האלה בפעם הקודמת בצלילה של
10 13.07.2007?
11 ת. הן לא היו. להערכתי, המנהרה היתה ממש מתחת לרשת
12 החדשה, כלומר הרשת החדשה הגיעה אל המנהרות
13 ובחלקים מסוימים, הרשת גם כבר היתה קשורה אל
14 המנהרות.
15 ש. בחלקן העליון או התחתון?
16 ת. בחלקן העליון.
17 ש. האם נוצר מעבר בחלק התחתון של המנהרות?
18 ת. מדובר בקונסטרוקציית ברזל בצורת מנהרה. חלקן באותו
19 יום היו רק קונסטרוקציית ברזל וחלקן היה קשור רשת אל
20 הקונסטרוקציה בצורה שביססה חצי מהמנהרה או כולה.
21 אותה קשת היתה מכוסה ברשת מלאה. צילמתי באותה
22 צלילה תמונות שהדפסתי ואני מחזיק. חצי מנהרה היתה
23 מכוסה ברשת אשר המשיכה מן החלק העליון עד לחלק
24 התחתון. במקומות אחרים ראיתי שכל המנהרה היתה
25 מכוסה ברשת. יש לזה משמעות. את אותן מנהרות הניחו

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 על האלמוגים ומעל האלמוגים. מדובר בקשת ברזל ללא
2 תחתית. כל זה היה חדש לי. הופתעתי מאוד כאשר ראיתי
3 את המתקנים האלה. הנושא העיקרי שראיתי היה שברים
4 של אלמוגים שזיהיתי, שברים טריים, אלמוגים שנראה
5 שנעקרו או נהפכו ממקומם. ראיתי ברשת במקומות
6 מסוימים דגים שנלכדו בתוך הרשת ולא הצליחו לצאת.
7 במקומות רבים הברזלים עמדו על אלמוגים ובמקומות
8 אחרים כפי שציינתי, שהיתה מנהרה מכוסה כולה, היו
9 אלמוגים בתוך המנהרה, שאותה מנהרה הסתירה להם את
10 אור השמש שזה מהווה פגיעה. התמונות שצילמתי מופיעות
11 בדיסק ת/1 בספריה "ריף הדולפינים 01.08.2007". הדפסתי
12 תמונות למיטב ידיעתי, לא את כולן, אותה ספרית תמונות
13 גם נצרבה במקרה זה על דיסק נפרד, אותו סט של תמונות."

14
15 [פר' עמ' 8 שו' 8 שו' 12 עד עמ' 10 שו' 6]

16
17 התמונות הוגשו – ת/6.

18
19 עדות מפורטת וברורה זו מתיישבת עם האמור בדוח הפעולה המפורט ת/8, כמו גם עם שאר
20 ראיות התביעה.

21
22 בתמונות ניתן לראות בבירור ברזלים מונחים על אלמוגים ותוך מגע איתם ואלמוגים רבים
23 המצויים מתחת לקונסטרוקציה מתכת בצורת מנהרה, שמעליה רשת. הפגיעה בערכי הטבע
24 ברורה.

25
26 ביחס לנזק אשר נגרם נכון ליום 1.8.2007 ראה חוות דעת מומחה של ד"ר דוד זכאי (ת/43)
27 בה הוא מתאר כי בתאריך 1.8.2007 בשעה 14:00 נקרא על ידי הפקח נועם משי לצלול
28 לאורך רשתות ריף הדולפינים כדי להתרשם מעוצמת הנזק שנגרם כתוצאה מהכנסת

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 קונסטרוקציה ברזל על קרקעית הים וכתוצאה מהכנסת רשת פלסטיק חדשה אשר נתלתה
2 ממזח עץ צף אל קרקעית הים.

3
4 ד"ר זכאי מתאר כי הגיע למקום והוא והפקח רוני עזרן ירדו לצלילה על קרקעית הים וגילו
5 מעין מנהרה שנבנתה מברזל בנין ברוחב 2 מטר, בגובה 50-70 ס"מ ולאורך כמה מאות
6 מטרים, והיא:

7
8 "מונחת בקרקעית הים באזור הפתוח וטבעי אשר מחוץ לריף
9 הדולפינים, ומהמזח החדש היתה תלויה רשת חדשה שהגיעה
10 לקרקעית הים והיתה מונחת על קרקעית הים מסובכת ותפוסה
11 באלמוגים רבים אשר חלקם נשברו וחלקם נעקרו מן הקרקע,
12 כתוצאה מהסתבכותם ברשת ותנועת הרשת על ידי זרמי הים והגלים.
13 חלק מהרשת היה קשור אל "מנהרת" הברזל אשר גם היא
14 נעה...וגרמה תוך כך לשברים ופגיעות נוספות באלמוגים ובערכי טבע
15 מוגנים אחרים. המנהרה הונחה על קרקעית הים שבחלקה משופעת
16 בשונית אלמוגים תוך פגיעה פיזית ושבירה של מאות מושבות
17 אלמוגים ולכידה של דגים מוגנים. המנהרה המכסה שטחי שונית
18 גורמת לשינוי בתנאים בבית הגידול העשיר שמכסה המנהרה. כיסוי
19 אלמוגים מגביל ומונע חדירות אור ומוזן המגיע עם זרמי הים שהם
20 קריטיים לחיוניותם ולאורך זמן חוסר זה יביא למותם..."

21
22 בהמשך חוות הדעת מתאר ד"ר זכאי צלילה נוספת שביצע בתאריך 2.8.2007, ולנזקים
23 כתוצאה מהזזת המנהרה, ולכך תהיה התייחסות באישום השלישי.

24
25 מהעדויות האמורות, מהתמונות וממכלול הראיות עולה כי הצבת המנהרה האמורה, והצבת
26 הרשת החדשה גרמו בפועל לפגיעה בהיקף נרחב במושבות אלמוגים רבות.

27
28
29 ביחס למבצעי העבודות מעיד מד נועם משי כדלקמן :

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1

2

3

"באותו יום – 1.8.2007 – באתי לריף הדולפינים, לאזור העבודה של

4

הצוללנים, המאמנים והדולפינים, ושאלתי באופן כללי מי אחראי על

5

העבודות במים. במקום היה עומר ארמוזה, ואיתו מספר צוללים

6

נוספים שזיהיתי במקום וששמותיהם מופיעים בכתב האישום, אני

7

יכול לקרוא מדוח הפעולה את השמות שזיהיתי אז: יניב רוסו, הדס

8

ציון, פיליפ פפר ולירון פינצזבר. עומר ארמוזה אמר לי באותו מעמד

9

שהוא אחראי על העבודות, אבל כל מה שמבוצע וכל מה שנעשה זה

10

אך ורק בהנחיית ועל פי הוראות רוני זילבר, כל פעולה שנעשית

11

מבוצעת על פי הוראות ובהנחיה של רוני זילבר איך לעשות ומה

12

לעשות, וכן אישר בפניי שאותם צוללים שכרגע קראתי את

13

שמותיהם, אכן עסקו באותו יום ויום קודם בעבודות של בניית

14

וקשירת הרשת החדשה והמבנים התת מימיים."

15 [פרו' עמ' 11 ש' 13-6]

16

17 ביחס לחלקו של נאשם 4 אפנה לציטוט דלעיל מדבריו ולהתייחסות לחלקו דלעיל.

18

19

20 הנאשם 4 העיד כי עבודתו כללה שיקום או בניה של מערך חדש כאמור לעיל.

21

22

23 מכאן שחלקם של הנאשמים 3 ו- 4, בנוסף לחלקו של הנאשם 2 שהינו מנהלה של

24

25 הנאשמת 1, ומאשר כי כל העבודות היו בהנחיתו, ברור והם נטלו חלק מרכזי בביצוע

26

העבודות.

27

28

29

נאשם 4 אינו מכחיש כי השתתף בביצוע עבודות:

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 "הרכבנו רשת מתחת למערכת הצפה, או קי? התקנו רשת .
2 התקנו את מערכת הקונסטרוקציות מסביב, ביצענו את כל זה.
3 מתי? אני לא יודע להגיד לך."

4 [פרו' עמ' 59 ש' 21-23]

5 ביחס לנאשם 4 – יצויין כי בתאריך 2.8.2007 הוא החל בצלילה אך לאחר דקות ספורות
6 במים חש ברע, התאשפז והוכנס לתא לחץ, ועל כך התייחסות בהמשך.
7
8 מכל האמור הוכח בפני מעל לספק סביר המיוחס לנאשמים 1-4 באישום השני. הוכח
9 בפני כי נטלו חלק בביצוע עבודות אשר גרמו לנזקים בהיקף גדול ומשמעותי לערכי טבע
10 מוגנים רבים.
11 ביחס לנאשמים 5-9 אתייחס בהמשך, וזאת ביחס לשני האישומים המיוחסים להם –
12 השני והשלישי.
13
14

15 11. ביחס לאישום השלישי שעניינו 2.8.2007 ו- 4.8.2007 –

16 מר נועם משי מעיד כדלקמן :

17 "ביום 02.08.2007 ישבתי במשרדי והמתנתי לכל אותם
18 חשודים בעבירה שזימנתי למתן עדות תחת אזהרה. ...
19 עם סיום החקירה נסעתי לריף הדולפינים וכשהגשתי לשם,
20 ראיתי שההפתעות לא נגמרות. גיליתי מצב חדש, הרשת
21 הישנה של מתחם הריף נחתכה באמצע בערך, באמצע הצלע
22 המזרחית וכל החלק הדרומי הוזז והורחק עד שחובר אל המזח
23 החדש במקום שבו הוא נגמר. לקחו את החצי הדרומי של
24 הרשת הישנה, חתכו באמצע, הזיזו את כל החלק הדרומי
25 החוצה אל תוך הים וחיברו אותו אל המזח החדש ויצרו מתחם
26 אחד גדול יותר. אציין שמדובר בעבודה גדולה, של הזזה של

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 רשת גדולה, עם כל המתקנים שמחברים אליה, ניתוק
2 העיגונים בקרקעית. בחלקה התחתון היא עדיין לא היתה
3 מחוברת, אך היו שם עוד קשתות מונחות באזור ומוכנות
4 לעבודה, אך את זה עוד לא ראיתי כי הייתי מעל המים. מיד
5 כשהבחנתי בכך נסעתי לקחת ציוד צלילה, כיוון שלא היה
6 בידי באותו זמן מצלמה ומארו לצילום, אני לא זוכר מדוע,
7 פניתי אל צלם מקצועי בשם ודים סבצקו, לאחר שקיבלתי
8 אישור ממנהליי לשלם לו עבור הצילום ביקשתי שיתלווה אלי
9 עם המצלמה כדי לצלם ממצאים מתחת למים, נסענו למקום
10 במהירות האפשרית למקום וצללנו במקום, זה היה בשעות
11 אחה"צ המוקדמות. אני מניח שסמוך לשעה 14:00. כאשר
12 צללנו, ראינו שחיברו בין הרשת הישנה לחדשה בצורת
13 תפירה עם אזיקונים ותוך כדי שאנו מסתכלים ראינו צוללים
14 עובדים באותו זמן, ראיתי צוללים עובדים תחת המים, חלקם
15 מזויזים בידים את אותן מנהרות ברזל, אותן קונסטרוקציות
16 ברזל, חלקם קושרים את הרשתות אליהם. ביקשתי מודים
17 שהיה לידי מתחת המים שיצלם דרך החורים של הרשת כיוון
18 שאנו היינו מן הצד החיצוני של הרשת והם מהצד הפנימי.
19 לאחר מכן ראיתי במקום מסוים שהיה פתח, עברתי מבחוץ
20 פנימה ויחד איתי הצולל השני, ודים וכאשר נכנסנו והצוללים
21 שעבדו שם ראו אותנו, הם עזבו הכל מהידיים והחלו במנוסה
22 מתחת המים, לכיוון החוף, תוך שהם מתפזרים לכיוונים
23 שונים".

24 (פר' עמ' 13 שו' 4 עד 14 שו' 25).

25 לענין התמונות שצולמו העיד גם מר ואדים סבצ'נקו.
26

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

דיסק עם תמונות (ת/10) וגיליונות תמונות ת/11 ות/12 כוללים תמונות בהן נראית המנהרה מקונסטרוקציית ברזל, רשתות ואלמוגים בחלקם מתחת לרשתות ובחלקם פגועים ושבורים.

בחוות הדעת ת/43 אשר חלקה הראשון הובא לעיל, מתאר ד"ר דוד זכאי את התוצאות בהן חזה בצלילה נוספת בתאריך 2.8.2007.

"בצלילה גיליתי כי בחלק מהאזורים הזוהה המנהרה תוך גרימת נזק נוסף לעשרות מושבות אלמוגים, אם בעצם הזוהה ואם מהסתבכות הרשת החדשה באלמוגים ושבירתם. בנוסף גיליתי כי הרשת הישנה נחתכה באמצעה והחלק הדרומי הועתק ממקומו למרחק של כ- 20 מטרים מזרחה והוצמד אל הרשת החדשה. והרווח שזוהה יום קודם לכן, בין הרשת החדשה לישנה, בוטל בחלקה הדרומי והאתר הסגור (בו מתוחמים הדולפינים) הורחב".

ד"ר זכאי מזהה אלמוגים שבורים על הרשת הישנה ומעריך שהם ככל הנראה נפגעו תוך כדי העתקת הרשת ממקומה החדש.

ד"ר זכאי מתאר שוב את המצב ביום 2.8.2007 כדלקמן :

"המנהרה הבנויה מקונסטרוקציות ברזל עומדת בחלקה על אלמוגים ועל ערכי טבע מוגנים אחרים. כמו כן מאות בלטי אלמוגים טבעיים נמצאים סגורים בתוך המנהרה אשר כוסתה ברשת פלסטיק צפופה. דגים מוגנים נמצאים לכודים בין קפלי הרשת ותחת הרשת בתוך המנהרה. הרשת התלויה על המזח הצף אל המנהרה נמצאת בתנועה אופקית ואנכית בשל זרמי

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

1 הים והגלים. תנועה זו גורמת לשחיקה, שבירה ועקירה של
2 אלמוגים ממקומם.
3
4 ד"ר זכאי מוסיף את החשש כי המנהרה תזוז ממקומה ותגרום לפגיעה משמעותית
5 נוספת לשוניות האלמוגים.
6
7 ד"ר זכאי ממליץ להוציא בדחיפות רבה את המנהרה ולהעתיק את הרשת החדשה מקום
8 המדויק של הרשת הישנה.
9
10 ד"ר זכאי מוסיף כי לאחר הפינוי תידרש עבודה רבה בשיקום המקום שנפגע.
11 בתאריך 4.8.2012 זהו נזקים גדולים ומר נועם משי גילה כי זרמי הים הזיזו את הרשת
12 והיא זזה תוך גרירת המנהרה.

13 "מיד לאחר שאבני גדליה הגיע למקום באותו יום שבת,
14 04.08.2008 וזיהה שיש נזקים גדולים, הוא דיווח לי על כך
15 ואני נסעתי למקום יחד עם ד"ר זכאי עם ציוד צלילה, מצלמה
16 תת ימית, מצלמת וידאו שמצלמת גם וידאו וגם תמונות
17 סטילס וצללנו לראות מה קורה. גיליתי שזרמי הים הזיזו את
18 הרשת החדשה כמו מפרש במים וגרמו לכך שהרשת זזה
19 מטרים רבים בחלק התחתון שלה תוך הזזת גרירת כל אותן
20 מנהרות ברזל על הקרקעית, תוך הפיכתן וחלקן נשברו,
21 התעקמו והתפרקו, כשאני מדבר על כ-200 מ' אורך מנהרות
22 כאלו שזזו בחלקן 20 ו-30 מ' תוך שהם חורשים כל מה שיש
23 בשטח. גיליתי להערכת הגסה בין מאות לאלפי אלמוגים
24 הפוכים, שבורים, עקורים, חלקם אלמוגים בני מאות שנים
25 וחלקם צעירים. הנזק היה גדול מאוד, נורא לעין. אני אישית
26 כשראיתי פה ושם נזקים ופגיעות לא זוכר סדר גודל כזה של
27 פגיעה כולל לא כאשר ראיתי ספינה שעלתה על שונית

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

- 1 אלמוגית. זאת הפגיעה הכי גדולה שאני ראיתי והייתי עד לה.
2 דודו זכאי צילם ואני עשיתי אומדן מסויים יחד איתו וכתבתי
3 דוח פעולה".
4 פר' עמ' 20 שו' 7-18.
- 5
6 ראה ת/25 אשר הינו דוח פעולה שערך מר נועם משי בקשר לאמור לעיל.
7 עוד אפנה לעדותו של מר אבי גדליה, מנהל שמורת האלמוגים (פר' עמ' 54-52) ולדוח
8 שערך ת/49.
9 מהעדות והדוח ניתן לראות התרשמות דומה לזו של מר נועם משי מהמצב בשטח
10 ומההיקף הגדול של הנזקים.
11 בחוות הדעת השלישית של ד"ר דוד זכאי (ת/45) הוא מתאר את המצב בו חזה לאחר
12 צלילה נוספת ב - 4.8.2012.
13 הוא מתאר כי מקטעים מהמנהרה העשויים מברזל נמצאו במרחקים של עד 10 מטרים
14 מהמקום כשהם הפוכים, מעוותים, מעוקמים ומסובכים בשוניות האלמוגים.
15 "השטח אשר בו קרתה גרירת המנהרה ורשת הפלסטיק
16 אשר להערכתני גודלו כ - 400 מטרים רבועים, זרוע ומשופע
17 באלמוגים וערכי טבע מוגנים אחרים אשר נשברו ורוסקו או
18 נעקרו ממקומם ונגררו בחול. מאות אלמוגים נראו שבורים,
19 הפוכים על ראשם על החול וחלקם מרוסקים, גילם של חלק
20 מן האלמוגים מספר שנים אך חלק גדול מן האלמוגים גילם
21 מופלג ועולה אף על 200 שנים".
22 ד"ר זכאי מתאר כיצד חלקי ברזל עדיין בתנועה מתמדת "תוך גרימת מכות וחיכוך ושבירה
23 של אלמוגים נוספים".
24 התמונה העולה מהאמור לעיל הינה תמונה של פגיעה קשה ורחבת היקף.

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

- 1 עולה כי העבודות אשר בוצעו על ידי הנאשמים 1-4 ואשר מתוארות לעיל גרמו לנזקים
2 כבדים ביותר לערכי טבע מוגנים בהיקפים גדולים.
- 3 ההרס שגרמו רב וכבד, והכל תוך הפרה של הוראות מפורשות שהיו בידיעתם, שלא
4 להמשיך בעבודות.
- 5 ההתקדמות בעבודות, שהרושם שנוצר היא שנעשתה בחיפזון רב ממניעיהם של
6 הנאשמים 1-4, גרמה לנזקים שרק גדלו והחמירו.
- 7 חלקם של הנאשמים 1-4 בביצוע העבודות תואר לעיל.
- 8 אמנם הנאשם 4 בתאריך 2.8.2007 אושפז והוכנס לתא לחץ, אולם העבודות אשר בוצעו עד
9 אז ואשר בביצוען היה לו חלק של ממש כמתואר לעיל, גרמו לנזקים האמורים, אף שחלקם
10 נגרם בפועל לאחר שאושפז.
- 11
- 12 12. ביחס לנאשמים 5-9, ובהתייחס לאישומים השני והשלישי גם יחד -
- 13 הוכח בפני כי הנאשמים 5-9 עבדו אצל הנאשמת 1, ובהוראותיה והנחיותיה, אם כעובדים
14 ואם כנותני שירות חיצוניים.
- 15 בכך אין כדי לפטור אותם מאחריות ככל שמתקיימים כנגדם יסודות ביצוע העבירות.
- 16 במועדים הרלוונטיים ביצעו הנאשמים 5-9 עבודות במקום. יחד עם זאת, מהראיות שבפני
17 עולה קיומו של ספק ביחס לשאלה אם הנאשמים 5-9 היו מודעים להיעדר היתר.
- 18 מדובר בידיעה על נסיבה שלילית, וביחס אליה בית המשפט יכול להגיע למסקנה על סמך
19 מכלול הראיות שבפניו.
- 20 בשים לב להיעדר אינדיקציה לטיב ההנחיות המדויקות שקיבלו הנאשמים, ולמידע אליו
21 נחשפו, הרי שאני מוצא כי לא סגי בעצם ביצוע יסודות עובדתיים של העבירות כאמור
22 לעיל (גם אם בוצעו על ידם), ואני מוצא ספק ביחס להתקיימות היסוד הנפשי הנדרש
23 לענין הנסיבה של "ללא היתר".

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

- 1 הספק האמור איננו נעוץ בעצם העובדה שהנאשמים הינם עובדים וממלאי הוראות בלבד.
2 בכך לבשעצמו אין כדי להקים ספק, ויש לבחון את מכלול הראיות. במכלול הראיות שבפני
3 אין אינדיקציה לידיעה כאמור, וזאת בניגוד לעניינם של הנאשמים 2-4.
- 4 לאור הספק האמור, יש לזכות את הנאשמים 5-9.
- 5 גם באשר ליסוד העובדתי המיוחס לכל אחד מהנאשמים 5-9 אין אינדיקציה ברורה לגבי
6 המעשים שביצע במדויק כל אחד, גם בכך יש כדי להקים ספק בחלקו המדויק של כל אחד
7 בביצוע אותן פעולות שגרמו לנזקים, להבדיל אולי מעבודות אחרות שוטפות שהיה צריך
8 לבצע במקום.
- 9
- 10 13. להלן אתייחס לטענות וסוגיות שעלו, בנוסף לאמור לעיל :
- 11
- 12 א. אכיפה סלקטיבית בטענה לאי אכיפה כלפי הממשה – אין בפני ראיות לפגיעה
13 ללא היתר של הממשה בערכי טבע מוגנים, למעט אמירות כלליות בענין זה. באלו
14 ודאי שאין כדי להקים טענת הגנה מן הצדק שעילתה באכיפה סלקטיבית.
- 15 מכל מקום – הפגיעה בענייננו הינה פגיעה קשה ונרחבת, ועל מנת להראות אכיפה
16 סלקטיבית היה צורך להראות פגיעה דומה בהיקפה.
- 17 ב. ביחס לטענה לאכיפה סלקטיבית מכח אי הגשת כתב אישום כנגד מר אשר גל –
18 לאור העובדה כי מחמת הספק מזוכים הנאשמים 5-9, הרי והדבר אמור היה לחול
19 גם עליו, מאותם נימוקים, על בסיס הראיות הקיימות כעת. מכל מקום גם לגופו
20 של ענין לא הוכח בפני שיוויון בינו לבין האחרים, ומכאן שהמאשימה רשאית
21 היתה להפעיל את שיקול הדעת המסור לה ולא להעמידו לדין.
- 22 ג. משמעות צו ההפסקה המנהלי שהוצא על ידי יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
23 ביום 2.8.2007 (נ/23), והאם צו הפסקת העבודות הוא זה אשר גרם לעיקר הנזקים
24 כטענת הנאשמים -
- 25 יש לדחות טענה זו. הפגיעה רחבת ההיקף החלה עוד קודם לצו, והעבודות אשר
26 גרמו לנזקים גם לאחריו גם הן החלו קודם למתן הצו. הנאשמים, למעט טענות

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

- 1 כלליות בענין זה כלל לא הוכיחו כי אלמלא הצו לא היה נגרם הנזק כפי שנגרם. לא
2 הוכח כי דווקא הפסקת העבודות באותה נקודה גרמה לנזק.
- 3 יתירה מכך, גם אם היה הדבר מוכח, הרי שהנאשמים אינם יכולים לטעון לכך
4 שעבודות שביצעו ללא היתר נאסר להפסיק מחשש לפגיעה שיכולה להיגרם מכך.
5 משבחרו הם לבצע עבודותיהם לא רק ללא היתר אלא גם בניגוד לאיסור מפורש,
6 הרי שתוצאת פעולותיהם היא הוצאת הצו.
- 7
8 צו הפסקת העבודות היה צריך להיות ענין שבצפיות הנאשמים 1-4.
9
10
- 11 ד. ביחס לטענות הכלליות על כי ריף הדולפינים הינו עסק תיירותי חוקי ומוערך
12 המטפח דולפינים ואשר הוא ועובדיו אמונים על שמירה על ערכי טבע מוגנים –
13 באלו אין כדי לשלול את הפגיעה בערכי הטבע. המסקנות מבוססות על הראיות
14 שבפני, ומהן עולה פגיעה רחבת היקף בערכי טבע מוגנים כאמור לעיל.
15
- 16 ה. לענין מר נועם משי, בהמשך להתרשמותי כאמור לעיל ממהימנות עדותו והדיקו
17 מצידו בהבאת העובדות בפני בית המשפט, אוסיף כי עדותו, זוחות הפעולה
18 והמזכרים, נתמכים הם בראיות חיצוניות רבות, המשתלבות עימם ויוצרות מארג
19 ראייתי ברור ומוצק בדבר הנזקים הכבדים שנגרמו על ידי הנאשמים 1-4. אל מול
20 מארג ראייתי זה שכולל עדויות, מסמכים, צילומים וחוות דעת, אין זה ברור מה
21 מצאו חלק מהעדים לטעון כנגד פעולותיו של מר משי, פעולות אשר הביאו
22 לחשיפת הפגיעה רחבת היקף של הנאשמים 1-4 בערכי טבע מוגנים רבים.
23
- 24 ו. לא מצאתי בראיות ההגנה כל ראיה של ממש שיכול ויהא בה כדי לסתור את
25 הממצאים העובדתיים הברורים ביחס לביצוע העבודות ותוצאותיה שהיא פגיעה
26 בערכי טבע מוגנים רבים. כך גם אין בראיות ההגנה כדי לשלול את חלקם של
27 הנאשמים 2-4 בביצוע המתואר להם. המאשימה הציגה בבימ"ש מארג ראייתי
28 המורכב מראיות שונות וממקורות שונים – עדויות, חוות דעת, צילומים, הודעות,
29 מזכרים ודוחות פעולה, אשר מציגים תמונה עקבית וברורה כפי מסקנותי דלעיל.
30 אל מול תמונה ברורה ועקבית זו, לא הובאו על ידי ההגנה ראיות של ממש, לא
31 לסתור אותה, כמו גם לא לפגוע במהימנות עדי התביעה.
32

בית-משפט השלום אילת

24 באוקטובר 2012

ת"פ 1394/08 מדינת ישראל נ' ריף הדולפינים באילת בע"מ ואח'

- 14. מכל האמור, אני קובע כי הוכח בפניי מעל לספק סביר המיוחס לנאשמים 1-4 בכתב
- 1 האישום המתוקן, בשלושת האישומים אשר בו, והוכח מעל לספק סביר כי נאשמים 1-4
- 2 גרמו לפגיעה בהיקף נרחב באלמוגים רבים אשר הינם ערכי טבע מוגנים, ובערכי טבע
- 3 מוגנים נוספים כמתואר לעיל.
- 4
- 5 לפיכך אני מרשיע את הנאשמים 1-4 בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום המתוקן.
- 6 ביחס לנאשמים 5 עד 9 המאשימה לא עמדה בנטל המוטל עליה, ולא הוכח בפניי מעל
- 7 לספק סביר כי הם ביצעו את המיוחס להם בכתב האישום, ולפיכך, אני מורה על איכויים
- 8 מחמת הספק.
- 9

10 יואל עדן, שופט, ס. נשיא

11

12 24-10-2012

13 בית משפט השלום

14 באר שבע

יואל עדן, שופט

ס. נשיא

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום, 24 באוקטובר התשע"ב, 2012, במעמד הצדדים.

15

16